

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 271/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jánom Spišákom, advokátom, Idanská 17, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 4/2024 z 15. februára 2024 a uzneseniu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracoviska Banská Bystrica sp. zn. BB-4T/30/2018 z 19. decembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 40 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a podľa čl. 3 a čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje obe napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať mu trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že Špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. BB-4T/30/2018 z 19. decembra 2023 rozhodol o žiadosti sťažovateľa o upustenie od výkonu trestu odňatia slobody odôvodnenej nevyliciteľnou životu nebezpečnou chorobou podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku tak, že neupúšťa od výkonu trestu odňatia slobody vo výmere piatich rokov, ktorý bol sťažovateľovi uložený rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4T/30/2018 z 21. mája 2021 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3To/9/2021 zo 7. júna 2023.

3. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tost 4/2024 z 15. februára 2024 rozhodol o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa z dôvodu, že aktuálne netrpí ťažkou nevyliciteľnou chorobou a ani život ohrozujúcou chorobou s tým, že v prípade zhoršenia zdravotného stavu mu môže byť poskytnutá hospitalizácia v Nemocnici pre obvinených a odsúdených v Trenčíne.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ uvádza, že Nemocnica pre obvinených a odsúdených v Trenčíne je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v rámci Zboru väzenskej a justičnej stráže, avšak sa nešpecializuje na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v oblasti srdcovo-cievnych ochorení.

5. Podľa názoru sťažovateľa oba konajúce všeobecné súdy pred rozhodnutím o žiadosti sťažovateľa nezistili náležité skutkový stav veci, napríklad znaleckým posudkom na posúdenie jeho zdravotného stavu. Napadnuté rozhodnutia sú založené iba na stanovisku Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže – odboru zdravotnej starostlivosti, neprihliadajú na sťažovateľom predloženú lekársku správu z kardiologickej ambulancie z polikliniky v Debrecíne z 29. júna 2023, v ktorej sa uvádza, že je nevyhnutná operácia srdca sťažovateľa, ktorá nie je v podmienkach Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne a ústavu uskutočniteľná. Z predmetnej lekárskej správy tiež vyplýva, že sa neodporúča umiestnenie sťažovateľa v ústave na výkon trestu odňatia slobody.

6. Sťažovateľ v konaní predložil najvyššiemu súdu znalecký posudok znalca MUDr. Petra Daxnera, PhD., kardiológa, z 18. apríla 2006, ktorý konštatuje, že ochorel na nevyliciteľnú životu nebezpečnú chorobu, pričom vychádza aj zo znaleckého posudku znalca MUDr. Eliáša Lakatu, ktorý uvádza viacero diagnóz, pričom kombinované pôsobenie týchto diagnóz možno pokladať za prognosticky nepriaznivé, vysoko rizikové a životu nebezpečné.

7. Na základe uvedeného znaleckého posudku už v minulosti Okresný súd Michalovce uznesením sp. zn. 4T/162/1995 z 9. novembra 2006 rozhodol, že upúšťa od výkonu uloženého trestu odňatia slobody sťažovateľom, vychádzajúc z definície nevyliciteľne a životu nebezpečnej choroby, na základe čoho uzavrel, že nastúpenie do výkonu trestu odňatia slobody môže byť pre sťažovateľa takým stresujúcim faktorom, ktorý môže spôsobiť závažné komplikácie jeho zdravotného stavu, prípadne privodiť smrť.

8. Sťažovateľ, poukazujúc na definíciu nevyliciteľnej choroby podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku, zastáva názor, že potreba výkonu trestu v jeho prípade aj v súčasnosti musí ustúpiť potrebe humanného zaobchádzania s jeho osobou ako odsúdeným a rešpektovaniu jeho práva na zdravie a život.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv uznesením Špecializovaného trestného súdu a uznesením najvyššieho súdu, ktorými bola právoplatne zamietnutá žiadosť sťažovateľa o upustenie od výkonu trestu odňatia slobody odôvodnená život ohrozujúcou chorobou,

ktorej dôsledkom by v prípade nástupu sťažovateľa do výkonu trestu odňatia slobody bolo vážne ohrozenie jeho zdravotného stavu. Obe napadnuté rozhodnutia považuje sťažovateľ za arbitrárne.

III.1. K namietanému porušeniu práv uznesením Špecializovaného trestného súdu:

10. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu podal sťažnosť, o ktorej následne rozhodol najvyšší súd, ktorého právomoc na preskúmanie uznesenia Špecializovaného trestného súdu vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti v tejto časti.

11. Vychádzajúc z uvedeného, bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu:

12. Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatnil.

13. Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľa proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu bolo, že trpí nevyliciteľnou životu nebezpečnou chorobou, ktorá mu znemožňuje nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody. Jeho sťažnostnú argumentáciu podloženú dôkazmi najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa nesprávne posúdil a rozhodol v rozpore s § 413 ods. 2 Trestného poriadku.

14. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu referenčne aplikovateľnou i na okolnosti prejednávanej veci o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

15. Úloha ústavného súdu sa pri preskúmaní tejto časti ústavnej sťažnosti obmedzila na kontrolu, či najvyšší súd pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia postupoval ústavne konformným spôsobom, keď rozhodol, že sťažovateľ napriek svojmu zdravotnému stavu trest odňatia slobody vykoná. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, z akých dôvodov u sťažovateľa neboli naplnené podmienky na upustenie od výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 413 ods. 2 Trestného poriadku, vychádzajúc zo stanoviska generálneho riaditeľstva, ktoré potvrdilo, že zdravotnícke zariadenia Zboru väzenskej a justičnej stráže sú schopné zabezpečiť sťažovateľovi adekvátnu zdravotnú

starostlivosť, pretože sťažovateľ aktuálne netrpí ťažkou nevyliciteľnou ani život ohrozujúcou chorobou. Sám sťažovateľ v roku 2023 dvakrát odmietol odporúčanú hospitalizáciu.

16. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd ako súd sťažnostný konal v medziach svojej právomoci, aplikujúc a interpretujúc § 413 ods. 2 Trestného poriadku, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, logických úvah a vykonaného dokazovania, v dôsledku čoho napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu považuje ústavný súd za legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Najvyšší súd ústavne udržateľným spôsobom reflektoval na sťažovateľom prednesenú námietku nemožnosti nastúpenia do výkonu trestu odňatia slobody z dôvodu jeho postihnutia nevyliciteľnou chorobou, ktorá mala predstavovať relevantný dôvod na vyhoviecie jeho návrhu na upustenie od výkonu trestu odňatia slobody podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku. V okolnostiach právnej veci sťažovateľa je podstatné, že najvyšší súd preveril (rovnako ako predtým Špecializovaný trestný súd) možnosť poskytnutia adekvátnej zdravotnej starostlivosti v rámci zdravotníckych zariadení Zboru väzenskej a justičnej stráže, prípadne ústavného liečenia sťažovateľa v Nemocnici pre obvinených a odsúdených v Trenčíne. Uvedený procesný postup hodnotí ústavný súd ako adekvátny z hľadiska vyhodnotenia zdravotného stavu sťažovateľa a následného posúdenia možnosti výkonu právoplatne uloženého trestu odňatia slobody sťažovateľom. Sťažovateľ neuvádza žiadnu relevantnú skutočnosť, v dôsledku ktorej mu jeho choroba podstatne sťažila jeho schopnosť ako odsúdeného podrobiť sa podmienkam výkonu trestu. Svoju argumentáciu postavil na samotnom fakte, že trpí nevyliciteľnou chorobou, avšak za súčasného opomenutia ďalších relevantných skutočností, ktorých opodstatnenosť preverili vo veci konajúce súdy zákonným postupom.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom a v dostatočnom rozsahu posúdil sťažnosť sťažovateľa a zrozumiteľne a jasne odôvodnil svoje závery, postupujúc podľa § 413 ods. 2 Trestného poriadku. Ústavný súd dodáva, že vzhľadom na obsah predmetného ustanovenia, keď nevyliciteľná životu nebezpečná choroba nie je obligatónym (ale fakultatívnym) dôvodom na upustenie od výkonu trestu odňatia slobody, je potom vecou sudcovskej úvahy vo vykonávacom konaní jednak posúdiť okolnosti predpokladané v § 413 ods. 2 Trestného poriadku (existenciu nevyliciteľnej životu nebezpečnej choroby), ako aj vziať do úvahy, že pre sťažovateľa ako odsúdeného pozitívne rozhodnutie o upustení od výkonu trestu odňatia slobody by negovalo jeho skoršie meritórne právoplatné odsúdenie.

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, a preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa v tejto časti je zjavne neopodstatnená, a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

19. Rovnako je zjavne neopodstatnená námietka porušenia zákazu neľudského zaobchádzania podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, zákazu mučenia podľa čl. 3 dohovoru, ako aj porušenia práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy. Vo výkone trestu odňatia slobody musia byť zabezpečené nevyhnutné podmienky na liečbu (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Holomiov proti Moldavsku zo 7. 11. 2006, bod 117) a zdravotná starostlivosť poskytnutá vo výkone trestu odňatia slobody musí zodpovedať zdravotnej starostlivosti porovnateľnej s tou, ktorá je poskytovaná populácii ako celku, čo však neznamená, že odsúdenému musí byť poskytnutá zdravotná starostlivosť na úrovni

najlepších zdravotníckych zariadení mimo zariadení na výkon trestu odňatia slobody (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Blokhin proti Rusku z 23. 5. 2016, bod 137).

20. Vo vzťahu k námietke o porušení čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru sťažovateľ neuviedol žiadnu argumentáciu (právne dôvody), preto túto časť ústavnej sťažnosti postihnutú neodstrániteľným nedostatkom ústavný súd odmietol (aj vzhľadom na zastúpenie sťažovateľa advokátom) podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, teda pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí uvedených v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2024

Libor Duľa
predseda senátu